

431

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 3 września 1947 r.

o obowiązku dokształcania się w zakresie pełnej szkoły powszechnej.

Na podstawie art. 15 i 16 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) oraz art. 1 dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. z r. 1946 Nr 2, poz. 9) zarządzam, co następuje:

§ 1. Młodzież, która nie ukończyła co najmniej 6 kl. szkoły powszechnej, a nie jest zatrudniona na podstawie umowy o naukę zawodu i nie uczęszcza do żadnej szkoły państwowej, publicznej lub prywatnej, podlega do 18 roku życia włącznie obowiązkowemu dokształcaniu w zakresie materiału naukowego pełnej szkoły powszechnej.

§ 2. Dokształcanie to odbywa się w państwowych trzyletnich szkołach dla dorosłych lub na kursach doszkalających według zasad organizacyjnych i programu nauczania zatwierdzonego przez Ministerstwo Oświaty.

§ 3. Nauka w wymienionych szkołach i na kursach jest bezpłatna.

§ 4. Od obowiązkowego dokształcania określonego w § 1 niniejszego rozporządzenia zwalnia się młodzież zamieszkałą w miejscowościach, w których nie ma zorganizowanej szkoły dla dorosłych ani odpowiednich kursów doszkalających, bądź zamieszkałą w odległości powyżej 5 km od punktu pobierania nauki.

§ 5. Osoby obowiązane według niniejszego rozporządzenia do dokształcania się winny zgłosić się w terminie ustalonym przez władze szkolne do rejestracji u kierownika najbliższej publicznej szkoły powszechnej.

Osoby uchylające się od zgłoszenia do rejestracji oraz od obowiązku pobierania nauki podlegają grzywnie do 500 zł miesięcznie do czasu wypełnienia obowiązku. Grzywny ściągane będą przez organa administracji skarbowej na podstawie spisów przygotowanych przez właściwy inspektorat szkolny.

§ 6. W razie niemożności pobierania nauki w szkołach i na kursach dla dorosłych inspektor szkolny może zezwolić na naukę indywidualną i poddanie się następnie egzaminowi lub całkowicie zwolnić petenta od obowiązku dokształcania się.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r.

Równocześnie traci moc obowiązującą § 7 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 maja 1932 r. o częściowym wykonaniu ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 48.).

Minister Oświaty:

Stanisław Skrzyszewski

432

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA

z dnia 10 października 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Obrony Narodowej i Skarbu o egzaminach pielęgniarzkich.

Na podstawie art. 3 dekretu z dnia 11 kwietnia 1947 r. w sprawie praktyki pielęgniarzkiej (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 141) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia niniejszego, w których jest mowa o wojewodzie, urządzie wojewódzkim lub wydziale zdrowia urzędu wojewódzkiego stosuje się odpowiednio do: Prezydenta m. st. Warszawy, Prezydenta m. Łodzi, Za-

rzędu Miejskiego m. st. Warszawy i Zarządu Miejskiego m. Łodzi oraz Resortu Zdrowia i Opieki Społecznej m. st. Warszawy i Wydziału Zdrowia Publicznego m. Łodzi.

§ 2. Egzaminy pielęgniarzkie odbywać się będą w okresie do dnia 31 grudnia 1949 roku dwa razy do roku:

- 1) w terminie wiosennym,
- 2) w terminie jesiennym.

Dokładne daty i miejsca egzaminów ustali każdorazowo przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

§ 3. Do przeprowadzenia egzaminów powołuje się Państwową Komisję Egzaminacyjną, w dalszym ciągu zwaną Państwową Komisją, w skład której wchodzi:

- 1) przewodniczący i jego zastępcy — mianowani przez Ministra Zdrowia;
- 2) jeden członek i jego zastępcy — delegowani przez Ministra Zdrowia;
- 3) jeden członek i jego zastępcy delegowani przez Ministra Obrony Narodowej;
- 4) jeden członek i jego zastępcy — delegowani przez Związek Zawodowy Pracowników Służby Zdrowia spośród pielęgniarek;
- 5) jeden członek i jego zastępcy — delegowani przez Związek Zawodowy Pracowników Służby zdrowia spośród lekarzy.

Państwowa Komisja może powoływać fachowych egzaminatorów.

Państwowa Komisja działa na podstawie regulaminu nadanego przez Ministra Zdrowia.

§ 4. Egzamin pielęgniarski polega na stwierdzeniu znajomości przedmiotów wyszczególnionych w programie egzaminu załączonym do niniejszego rozporządzenia (załącznik Nr 1).

§ 5. Osoby zamierzające przystąpić do egzaminu pielęgniarskiego powinny złożyć odpowiednie podanie we właściwym dla ich miejsca zamieszkania urzędzie wojewódzkim.

Do podania należy dołączyć:

- 1) dowód obywatelstwa polskiego;
- 2) dowód ukończenia 7-miu klas szkoły powszechnej lub posiadania wykształcenia równoznacznego;
- 3) metrykę urodzenia lub inny dowód stwierdzający wiek;
- 4) świadectwo niekaralności;
- 5) świadectwo urzędowego lekarza o stanie zdrowia;
- 6) dowód z odbycia 5-letniej praktyki pielęgniarskiej w zakładach leczniczych lub zapobiegawczych, albo świadectwo z ukończenia za granicą jednorocznej szkoły pielęgniarstwa i dwuletniej praktyki pielęgniarskiej;
- 7) własnoręcznie napisany życiorys;
- 8) 2 fotografie z poświadczeniem tożsamości.

§ 6. Komisja kwalifikacyjna przy urzędzie wojewódzkim działa na podstawie regulaminu nadanego przez Ministra Zdrowia.

W skład komisji kwalifikacyjnej przy urzędzie wojewódzkim wchodzi powołani przez wojewodę:

- 1) przedstawiciel wojewódzkiego wydziału zdrowia;
- 2) przedstawiciel kuratorium szkolnego;
- 3) kierowniczka kursu przeszkoleniowego lub referent pielęgniarstwa urzędu wojewódzkiego;
- 4) delegat wojewódzkiej rady narodowej;
- 5) delegat Związku Zawodowego Służby Zdrowia — członek Związku.

§ 7. Na podstawie opinii komisji kwalifikacyjnej wojewoda dopuszcza kandydatów na kurs przeszkoleniowy, wyznaczając datę i miejsce rozpoczęcia kursu.

§ 8. Kurs przeszkoleniowy polega na teoretycznym i praktycznym przerobieniu z kandydatami przedmiotów objętych programem egzaminu pielęgniarskiego.

Szczegółowy program kursu zawarty jest w załączniku Nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 9. O ukończeniu kursu przeszkoleniowego przez poszczególnych kandydatów wojewoda zawiadamia Państwową Komisję, dołączając podanie wraz z załącznikami (§ 5).

§ 10. Państwowa Komisja po otrzymaniu zawiadomienia wojewody (§ 9) zawiadamia kandydatów o dopuszczeniu do egzaminu pielęgniarskiego i wyznacza datę i miejsce egzaminu.

§ 11. Kandydatom, którzy złożą egzamin pielęgniarski z wynikiem pomyślnym, Państwowa Komisja wyda świadectwo według wzoru zatwierdzonego przez Ministra Zdrowia.

§ 12. W przypadku niepomyślnego wyniku egzamin może być powtórzony jeszcze raz, lecz nie wcześniej niż po upływie 6-ciu miesięcy.

§ 13. Koszty kursów przeszkoleniowych i egzaminów pielęgniarskich pokrywa Skarb Państwa.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia:

Tadeusz Michejda

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Minister Obrony Narodowej:

Michał Zymierski
Marszałek Polski

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 października 1947 r. (poz. 432).

PROGRAM EGZAMINU PISEMNEGO I USTNEGO

Elementarne wiadomości z fizjologii, anatomii, higieny osobistej człowieka, higieny otoczenia, walki z chorobami zakaźnymi i społecznymi, pielęgnowanie chorych na choroby: chirurgiczne, wewnętrzne, zakaźne i dzieci oraz niesienie pomocy w nagłych wypadkach.

Lista zabiegów na egzamin z praktyki pielęgniarskiej.

Przygotowanie i zaśniecie łóżka dla osoby dorosłej.

Zmiana bielizny pod chorym, którego nie można obracać.

Zmiana koszuli.

Przenoszenie chorego z łóżka na łóżko.

Przenoszenie chorego z wózka na łóżko.

Obracanie chorego z jednego boku na drugi.

Przesuwanie chorego na brzeg łóżka.

Usadzenie chorego w łóżku, ułożenie poduszek, wałki, kółka gumowego, klosza.

Kąpiel oczyszczająca w łóżku.

Toaleta poranna i wieczorna.

Oczyszczenie jamy ustnej.

Czesanie włosów.

Mycie głowy w łóżku.

Postępowanie przy wszawicy.

Zapobieganie odleżynom.

Mierzenie i zapisywanie temperatury.

Badanie, liczenie i zapisywanie tętna.

Badanie, liczenie i zapisywanie oddechu.

Pomoc przy unieruchamianiu kończyn.

Sztuczne oddychanie.

Pobranie nalołów z gardła i nosa.

Bandażowanie: kończyn, klatki piersiowej, brzucha, głowy, ucha, oka, nosa, szczęki, sutka.

Lewatywa przeczyszczająca, odżywcza, lecznicza.

Kropiółka.

Doustne podawanie leków.

Zastrzykiwanie pod skórę.

Zastrzykiwanie domięśniowe.

Inhalacja.

Katateryzacja.

Przemywanie kroczka.

Przepłukiwanie pochwy.

Kompresy rozgrzewające.

Okłady wysychające.

Okłady suche, zimne i gorące.

Naparzanie.

Kataplazmy.

Bańki suche i cięte.

Łóżko pooperacyjne.

Chirurgiczne mycie rąk.

Pomoc przy opatrunku.

Czyszczenie narzędzi chirurgicznych.

Sterylizacja.

Przygotowanie i pomoc przy punkcji: żyłnej, opłucnowej, lędźwiowej, brzusznej.

Przygotowanie i pomoc przy płukaniu i sondowaniu żołądka.

Karmienie sondą.

Zmywanie alkoholem.

Kąpiel nasiadowa.

Wkładanie i zdejmowanie fartucha w izolacje.

Słanie łóżka dla niemowlęcia.

Kąpiel noworodka.

Zmiana pieluszek.

Karmienie niemowląt naturalnie i sztucznie.

Lewatywa dla niemowląt.

Okład gorczyczny.

Przemywanie oka.

Pomoc przy badaniu oka i gardła.

Zakładanie maści do oka.

Zakraplanie oczu.

Okłady ciepłe i zimne, suche i wilgotne na oko.

Przygotowanie do badania gardła.

Przygotowanie do badania nosa.

Przygotowanie do badania ucha.

Kompres rozgrzewający na ucho.

Kompres rozgrzewający na szyję.

Załącznik Nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 października 1947 r. (poz. 432).

PROGRAM DWUMIESIĘCZNEGO KURSU PIELĘGNIARSKIEGO W POŁĄCZENIU Z PRAKTYKĄ.

Okres I trwający 4 tygodnie (wykłady i ćwiczenia).

Anatomia i fizjologia 20 godzin

Higiena osobista 6 „

Patologia ogólna 6 „

Pielęgnowanie chorych i ćwiczenia
praktyczne 80 „

Choroby wewnętrzne 10 „

Choroby chirurgiczne i aseptyka 10 „

Bandażowanie łącznie z ćwiczeniami 20 „

Choroby zakaźne i bakteriologia 10 „

Ginekologia i położnictwo 8 „

Choroby dziecięce 10 „

Zasady odżywiania 8 „

Pomoc w nagłych wypadkach 4 „

razem 192 godziny

Okres II trwający 4 tygodnie (wykłady i praktyka na oddziałach szpitalnych i w ośrodku zdrowia).

Choroby oczu, nosa, gardła i uszu	6 godzin
„ skóry i weneryczne	6 „
Higiena ogólna i społeczna	24 „
Ustawodawstwo sanitarne i społeczne—organizacja opieki społecznej	4 „
Etyka i historia pielęgniarstwa	6 „
Nauka o Polsce współczesnej	5 „
Organizacja służby zdrowia w Polsce, wojskowa służba zdrowia, związki zawodowe służby zdrowia, szkoły pielęgniarstwa i położnych	5 „

razem 56 godzin.

W okresie drugim przynajmniej 2 tygodnie powinny słuchaczki praktykować na oddziałach szpitalnych, przy uwzględnieniu dotychczasowego doświadczenia poszczególnych słuchaczek (oddz. chirurgiczny, wewnętrzny, położniczy i dziecięcy), w następnych 2 tygodniach — w ośrodku zdrowia.

Cała część praktyczna w wyżej wymienionych placówkach odbywać się powinna pod nadzorem instruktorki pielęgniarki dyplomowanej ze ścisłą jej obserwacją i oceną każdej poszczególniej słuchaczki.

433**ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: ZIEM ODZYSKANYCH, ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ, ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH, SKARBU ORAZ ODBUDOWY.**

z dnia 14 października 1947 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Leśnictwa w sprawie włączeń i wydzielen z zapasu ziemi na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska.

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 3 ust. 2 oraz art. 7 ust. 3 dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 279) zarządza się, co następuje:

I. Przepis ogólny.

§ 1. Powołane w rozporządzeniu niniejszym artykuły bez bliższego określenia oznaczają artykuły dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 279).

II. Włączenie do zapasu ziemi.

§ 2. 1. Do zapasu ziemi (art. 1 i 2) włącza się położone w granicach administracyjnych miast nieruchomości lub ich części, które w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przewidziane są jako gospodarstwa rolne wszelkich typów bądź działki rybackie.

2. W miastach, nie posiadających planu zagospodarowania przestrzennego, włącza się do zapasu ziemi nieruchomości lub ich części, użytkowane dla produkcji rolnej, jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia obszar danej nieruchomości lub jej części przekracza 3 ha powierzchni ogólnej.

§ 3. Wykazy nieruchomości, podlegających w myśl § 2 włączeniu do zapasu ziemi, sporządzają powiatowe władze administracji ogólnej (władze ziemskie) po zasięgnięciu opinii właściwych zarządów miejskich i władz planowania przestrzennego, po czym przedstawiają je wojewodzie.

§ 4. 1. O włączeniu nieruchomości do zapasu ziemi decyduje wojewoda.

2. Decyzja o włączeniu nieruchomości do zapasu ziemi podlega ogłoszeniu w dzienniku wojewódzkim; ogłoszenie to zastępuje doręczenie decyzji.

3. Od decyzji przewidzianej w ust. 1 przysługuje odwołanie właścicielowi włączonej nieruchomości i zarządowi miejskiemu do Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, który decyduje ostatecznie po zasięgnięciu opinii Ministra Odbudowy oraz Ministra Ziem Odzyskanych bądź Ministra Administracji Publicznej.

§ 5. 1. Za lasy i grunty leśne w rozumieniu art. 3 uważa się odosobnione kompleksy leśne o zwartej powierzchni bez względu na to, czy wchodzi w skład jednej lub kilku nieruchomości.

2. Włączeniu do zapasu ziemi mogą ulec państwowe lasy i grunty leśne o powierzchni ponad 25 ha, jeżeli ze względu na oddalenie od innych lasów państwowych nie nadają się do prowadzenia państwowego gospodarstwa leśnego, a także jeżeli ze względu na postulaty planowego zagospodarowania przestrzennego włączenie ich jest konieczne i może nastąpić bez istotnej szkody dla gospodarstwa leśnego.

§ 6. Włączenie państwowych lasów i gruntów leśnych do zapasu ziemi następuje na podstawie porozumienia wojewody i właściwych dyrekcji lasów państwowych, po zasięgnięciu opinii dowódcy właściwego okręgu wojskowego.

III. Wydzielenie z zapasu ziemi.

§ 7. 1. Wydzielenie nieruchomości lub ich części z zapasu ziemi odbywa się na wniosek zainteresowanej władzy lub instytucji bądź też z urzędu.